

Besluit B&W gemeente Vught

Onderwerp	Collegevoorstel deelname Risk Factory
Afdeling	VV
Zaaknummer	Z26 - 305762
Documentnummer	BW/26 - 768577
Vertrouwelijkheid	Openbaar
Portefeuillehouder	C.N.A. Nijkerken-de Haan
Datum vergadering	2 juni 2026

Toelichting besluit

Voorstel	1. Kennis te nemen van de beoogde Risk Factory en de bijbehorende jaarlijkse gemeentelijke bijdrage van € 7.300,-. 2. De kosten mee te nemen in de integrale afweging bij de Programmabegroting 2027-2030; 3. De bestuurlijke kopgroep Risk Factory in kennis te stellen van het besluit, onder voorbehoud van besluitvorming door de raad over de Programmabegroting 2027-2030.
Besluit	Gewijzigd besluit.
Eerdere besluitvorming	- " <i>Realisatie Risk Factory Brabant-Noord</i> ", Algemeen bestuur Veiligheidsregio Brabant-Noord (5 maart 2026)
Inleiding	De Risk Factory Brabant-Noord is een gezamenlijk initiatief van Veiligheidsregio Brabant-Noord (nu: VRBN), publieke partners en gemeenten. VRBN vervult hierin de rol van kartrekker en draagt de bestuurlijke en financiële verantwoordelijkheid. Het betreft een interactief educatief beleevingscentrum dat inwoners bewust maakt van risico's op het gebied van veiligheid en gezondheid, en hen concreet handelingsperspectief biedt. De Risk Factory is een bewezen concept dat elders in Nederland met succes wordt uitgevoerd. In een nagebouwde omgeving ervaren bezoekers realistische scenario's op het gebied van brandveiligheid, verkeersveiligheid, digitale veiligheid, gezondheid en criminaliteitspreventie.
Beoogd effect	Door deelname aan de Risk Factory vergroten bezoekers uit Vught hun risicobewustzijn en ontwikkelen concreet handelingsperspectief. Hiermee wordt de weerbaarheid en veiligheid van specifieke doelgroepen uit Vught vergroot.
Argumenten	<i>1.1 De Risk Factory heeft duidelijke meerwaarde voor veiligheid, gezondheid en weerbaarheid.</i> De Risk Factory biedt gemeenten een concrete en effectieve manier om inwoners te versterken op het gebied van veiligheid, gezondheid en weerbaarheid. De meerwaarde ligt in de integrale aanpak van thema's die in het dagelijks leven samenkomen, zoals brandveiligheid, verkeersveiligheid, digitale veiligheid, gezondheid en criminaliteitspreventie. Wetenschappelijk onderzoek laat zien dat een bezoek leidt tot aantoonbare gedragsverandering: inwoners vergroten hun risicobewustzijn en ontwikkelen concreet handelingsperspectief. De opgedane ervaringen werken bovendien door in de thuissituatie, op school en in de buurt, waardoor het effect breder wordt gedeeld. Gemeenten

kunnen daarnaast eigen lokale accenten inbrengen, waardoor het programma aansluit op lokale prioriteiten.

1.2 Er is aantoonbaar draagvlak opgebouwd voor deelname aan de Risk Factory.

Inmiddels hebben 122 scholen een intentieverklaring getekend, wat een stevige basis vormt voor deelname. Ervaringen bij andere Risk Factories laten zien dat deze centra uiteindelijk een dekkingsgraad van ruim 90% van de scholen in hun regio behalen. Ook het Senioren Netwerk Brabant en Zeeland, met 272 afdelingen en ruim 120.000 leden, heeft zich aangesloten met een intentieverklaring. Daarmee is breed draagvlak aanwezig bij zowel jeugd als senioren.

1.3 De Risk Factory versterkt de samenwerking tussen gemeenten en publieke partners op een gedeelde opgave.

Het initiatief vraagt om een gezamenlijke inzet op veiligheid en weerbaarheid. De brede animo in de regio onderstreept het belang van deze samenwerking; niet deelnemen zou de regionale solidariteit en samenhang verzwakken.

1.2 Aan de lokale deelname aan de Risk Factory zijn kosten verbonden.

De financiering van de Risk Factory bestaat uit bijdragen van verschillende publieke partners. De gezamenlijke gemeenten leveren jaarlijks € 150.000,- verdeeld op basis van inwoneraantal. Voor de gemeente Vught bedraagt dit bijna € 7.300,- per jaar. Naast de bijdragen van gemeenten stelt VRBN jaarlijks € 210.000 beschikbaar. Daarnaast dragen de Provincie Noord-Brabant (€ 40.000 per jaar), Waterschap Aa en Maas (€ 35.000 per jaar) en GGD Hart voor Brabant (€ 20.000 per jaar) bij. Ook worden private partners betrokken voor aanvullende financiële steun.

Eventuele negatieve tegenvallers worden gedekt door de bestemmingsreserve Versterking crisisbeheersing en weerbaarheid – BDUR, waardoor gemeenten geen exploitatierisico lopen.

2.1 De raad heeft budgetrecht.

De toekenning van budget vindt plaats door de vaststelling van de Programmabegroting 2027-2030.

Kanttekeningen

1.1 Dit voorstel raakt aan de afgesproken lijn om terughoudend te zijn met nieuwe of hogere bijdragen binnen gemeenschappelijke regelingen.

De portefeuillehouder is tijdens het algemeen bestuur van 5 maart jl. kritisch geweest op de benodigde extra financiering en het proces/volgorde van richting gemeentebestuur. Over deelname van alle gemeenten is eerst expliciete besluitvorming op lokaal niveau wenselijk, alvorens hiervoor al middelen te reserveren via de *concept Programmabegroting*. Ook in het verdere voorbereidingstraject zijn zowel ambtelijk als door de portefeuillehouder hierover kritische gesprekken gevoerd met VRBN, gericht op het verkrijgen van inzicht in risico's, dekking en de mate waarin financiële onzekerheden kunnen worden beperkt. Hierin is vastgesteld dat eventuele financiële tegenvallers niet worden afgewenteld op gemeenten en dat risico's worden opgevangen binnen de organisatorische en financiële kaders van VRBN. Daarnaast is de inhoudelijke meerwaarde van de Risk Factory evident.

1.2 Nog niet alle beoogde partners hebben besloten over hun bijdrage.

De exploitatie van de Risk Factory is gebaseerd op bijdragen van gemeenten, VRBN, andere publieke partners en private partijen. Indien partnerbijdragen lager uitvallen dan geraamd of indien externe financiering, zoals provinciale middelen of BDUR-gelden, (deels) wegvalt, kan dit leiden tot een exploitatietekort. Dit risico wordt beheerst doordat VRBN hiervoor een *bestemmingsreserve Versterking crisisbeheersing en weerbaarheid* (BDUR) heeft ingericht. Eventuele tekorten kunnen hieruit worden gedekt, waardoor gemeenten niet worden aangesproken. Bij substantiële wijzigingen in de financieringsstructuur wordt dit expliciet teruggelegd bij de partners en kan dit aanleiding zijn tot heroverweging van voortzetting.

1.3 Er is nog geen volledige zekerheid over de hoeveelheid bezoekers aan de Risk Factory.

Indien scholen of andere doelgroepen minder deelnemen dan verwacht, kan dit leiden tot lagere inkomsten. Dit risico wordt beperkt doordat het onderwijs en

seniorenorganisaties intentieverklaringen hebben afgegeven en betrokken zijn bij de verdere ontwikkeling. Bovendien bewegen variabele kosten, zoals vervoer, mee met het

daadwerkelijke aantal bezoeken en wordt de afhankelijkheid van één doelgroep verkleind door de inzet op meerdere doelgroepen.

1.4 De uitvoering is mede afhankelijk van de inzet van vrijwilligers.

Een mogelijk tekort aan vrijwilligers kan gevolgen hebben voor de planning en bezetting. Dit risico wordt beheerst door tijdige en actieve werving via de samenwerkende

partners en door gebruik te maken van de ervaringen van bestaande Risk Factory's, waar is gebleken dat dit risico beheersbaar is.

1.5 Zolang de definitieve locatie nog niet is vastgesteld, bestaat onzekerheid over de uiteindelijke huisvestingskosten.

VRBN verkent hiervoor alternatieven op de private markt en in samenwerking met gemeenten. Voor mogelijke financiële tegenvallers op dit punt is eveneens een reservering getroffen binnen VRBN.

Participatie | Niet van toepassing.

Financiën | Voor de bijdrage van € 7.300,- per jaar is geen dekking binnen de begroting van de gemeente Vught. Voor de *Actualisatie Meerjarenperspectief 2027-2030* is afgesproken dat hierin géén nieuw beleid of aanpassing van bestaand beleid gaat plaatsvinden, in het voorliggende voorstel is hier wel sprake van. De integrale afweging zal daarom meegenomen worden bij het opstellen van de *Programmabegroting 2027-2030*. De huidige meerjarenbegroting laat op dit moment rode cijfers zien in meerdere jaren. Om uiteindelijk te voldoen aan de (Provinciale) vereisten voor een structureel en reëel sluitende meerjarenbegroting vraagt dit keuzes. Om aan deze eisen te voldoen is een integrale afweging of een toepassing van de nieuw voor oud methode noodzakelijk. Bij de *Programmabegroting 2027-2030* wordt dit voorstel ter integrale afweging opgenomen.

Juridisch | Niet van toepassing.

Communicatie | Na het collegebesluit wordt de VRBN geïnformeerd. Zodra alle elf gemeenten in de regio Brabant-Noord hun besluit over deelname hebben genomen, kan VRBN daadwerkelijk afwegen om al dan niet te starten met de verdere realisatie van de Risk Factory. Na twee jaar volgt een tussentijdse evaluatie van zowel de uitvoering als de exploitatie. Deze zal worden gedeeld met het AB VRBN. Vanaf het vierde jaar wordt opnieuw geëvalueerd en wordt op basis van de uitkomsten gekeken naar de toekomst van de Risk Factory.

Bijlage(n) |
1. Aanbiedingsbrief VRBN gemeentelijke deelname Risk Factory
2. Haalbaarheidsonderzoek Risk Factory
3. Voorstel Risk Factory Algemeen Bestuur VRBN